

แผนการบริหารความเสี่ยงการทุจริต

ประจำปีงบประมาณ 2566

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ร้อยเอ็ด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การทุจริตคอร์รัปชัน เป็นการใช้อำนาจที่ได้มาหรือการใช้ทรัพย์สินที่มีอยู่ในทางมิชอบ เพื่อประโยชน์ส่วนตนเองหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง รูปแบบของการทุจริตคอร์รัปชันรวมไปถึงการติดสินบน การมีผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างเอกชนกับหน่วยงานของรัฐ และระหว่างบุคคลหรือกิจการในเอกชนด้วยตนเอง ดังนั้น การป้องกันการทุจริตเป็นการแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ และบุคลากรของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ร้อยเอ็ด ที่ร่วมกันต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ร้อยเอ็ด ตระหนักในการป้องกันการทุจริต จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในโดยวิเคราะห์ ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เพื่อกำหนดมาตรการ กิจกรรม แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในโรงเรียน และจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต่อไป

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ร้อยเอ็ด

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หลักการและเหตุผล	4
วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	4
กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	5
ความหมายของความเสี่ยงการทุจริต	5
ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	5
วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง การระบุความเสี่ยง	6
การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	7
เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	7
ผลการประเมินความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง	10
แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	11

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ส่วนที่ 1 บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

การมีประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคล โดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจรรยาบรรณด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของข้าราชการครู จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความเป็นธรรม จนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะของส่วนรวม และทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กร หน่วยงาน สถาบัน และสังคมต้องสูญเสียไป โดยผลประโยชน์ที่สูญเสียไปอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการ ความเป็นธรรมในสังกัด รวมถึงคุณค่าอื่น ๆ ตลอดจนโอกาสในอนาคตตั้งแต่ระดับองค์กรจนถึงระดับสังคม อย่างไรก็ตามท่ามกลางผู้ที่ตั้งใจกระทำ ความผิด ยังพบผู้กระทำความผิดโดยไม่เจตนาหรือไม่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวอีกเป็นจำนวนมาก จนนำไปสู่การถูกกล่าวหา ร้องเรียนเรื่องทุจริตหรือถูกลงโทษทางอาญาผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และประโยชน์ส่วนรวม เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบัน ที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพหุมิติชอบในระดับที่รุนแรงขึ้นและยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศอีกด้วย

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ร้อยเอ็ด ตระหนักในการป้องกันการทุจริต จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในโดยวิเคราะห์ ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เพื่อกำหนดมาตรการ กิจกรรม แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในโรงเรียน และจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

2.1 เพื่อตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของบุคลากรของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ร้อยเอ็ด ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย

2.2 เพื่อนำแนวทางการบริหารความเสี่ยงการทุจริตไปปรับใช้ภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพต่อไป

3. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี 4 กระบวนการ ดังนี้

1. Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาแล้ว สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

2. Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อให้ตรวจพบตั้งแต่เริ่มแรก และมีกระบวนการยับยั้งระดับความเสี่ยง

3. Preventive : ป้องกัน หลีกเลียง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Know Factor) ต้องหลีกเลียง ด้วยการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อปิดช่องว่างให้เกิดการทุจริต

4. Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันไว้ล่วงหน้าในประเด็นที่ไม่ปรากฏมาก่อน เป็นการประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

4. ความหมายของความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

5. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

5.1 ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ

5.2 ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

5.3 ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ

ทรัพยากร ภาครัฐ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ความเสี่ยง

1. วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสียหายต่าง ๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสียหาย มีการจัดลำดับความเสี่ยงโดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ 1) ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง 2) ความรุนแรงของผลกระทบ และ 3) ระดับความเสี่ยง ทั้งนี้จะต้องกำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นทุกครั้ง
4	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นค่อนข้างสูงหรือบ่อยครั้ง
3	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
2	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นแต่นาน ๆ ครั้ง
1	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

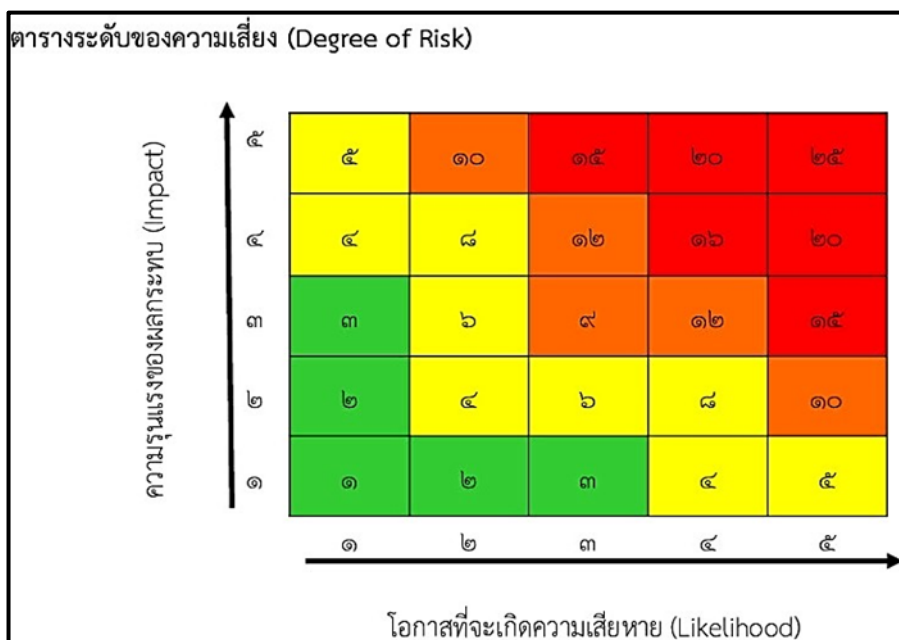
ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
1	เสี่ยงสูงมาก	17-25
2	เสี่ยงระดับสูง	10-16
3	เสี่ยงระดับปานกลาง	3-9
4	เสี่ยงระดับต่ำ	1-2

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณา จัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบ

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสีสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕-๒๕ คะแนน	มีมาตรการลด และประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	๙-๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔-๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑-๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) ซึ่งจัดแบ่งเป็น 4 ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

2. การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest) ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ร้อยเอ็ด

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ร้อยเอ็ด มีการดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

- 1) การพิจารณากระบวนการที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริตหรือที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
 - กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้เงินและมีช่องทางที่จะทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง
 - กระบวนการที่มีช่องทางเรียกร้องหรือรับผลประโยชน์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้อื่น
- 2) โดยมีกระบวนการที่เข้าข่ายมีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริตหรือที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
 - กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพย์สินของทางราชการ และงบประมาณ
 - การใช้เวลาราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว
 - เรียกรับผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้มาติดต่อราชการ
 - การใช้วัสดุอุปกรณ์ของทางราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว
 - การเบิก-จ่ายเงินงบประมาณ
 - การเบิกค่าตอบแทน
 - การใช้รถราชการ
 - การจัดซื้อจัดจ้าง และการหาวัสดุ/ครุภัณฑ์

3) ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากไม่มีการป้องกันที่เหมาะสม

- สูญเสียความน่าเชื่อถือของหน่วยงาน
- สิ้นเปลืองงบประมาณ

4) แนวทางการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

การเสริมสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรของโรงเรียนในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ เช่น

- ปลุกจิตสำนึก และส่งเสริมการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของบุคลากรภายในโรงเรียน
- ส่งเสริมค่านิยมซื่อสัตย์สุจริตให้แก่บุคลากรในโรงเรียน
- จัดโครงการฝึกอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่บุคลากรในโรงเรียน
- ส่งเสริมให้ผู้บังคับบัญชาเป็นตัวอย่างที่ดี

การป้องกันเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อหน่วยงาน เช่น

- การชี้แจงหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารงานบุคคลที่โปร่งใสและเป็นธรรม
- การเผยแพร่หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการใช้ทรัพยากรของหน่วยงาน
- จัดช่องทางร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

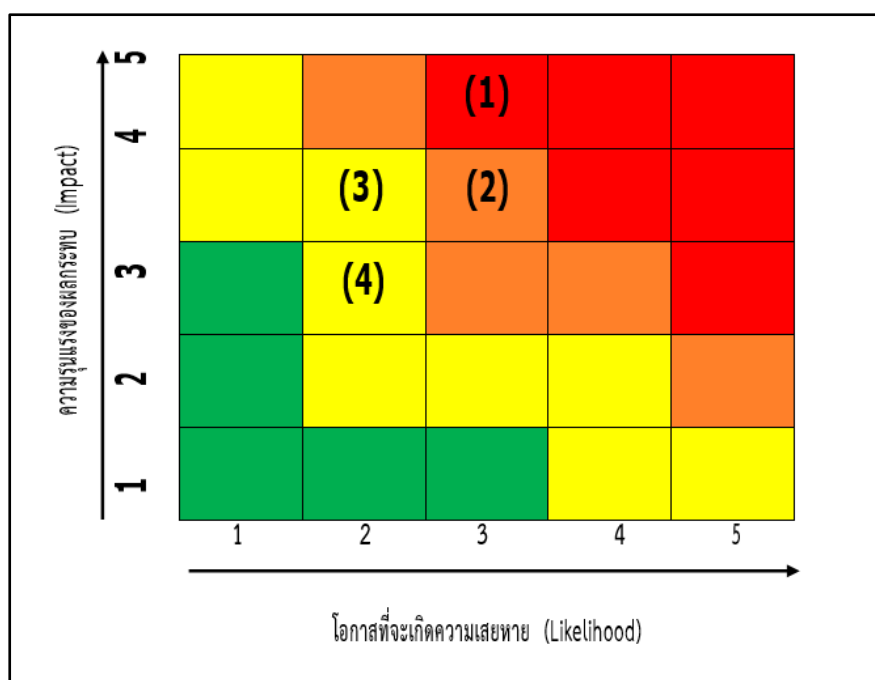
สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ร้อยเอ็ด

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ร้อยเอ็ด กำหนดความเสี่ยงที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน จำนวน 4 ประเด็น ดังนี้

1. การเบิกจ่ายเงินงบประมาณตามระเบียบ
2. กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบ
3. ความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากร
4. การใช้ทรัพยากรของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน

เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้ว จึงนำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยงต่อกิจกรรม หรือภารกิจของหน่วยงานว่าก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใดในตารางความเสี่ยง ซึ่งจะทำให้ทราบว่ามีความเสี่ยงใดเป็นความเสี่ยงสูงสุดที่ต้องบริหารจัดการก่อน

ลำดับ	ปัจจัยความเสี่ยงในการทุจริต	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ	ลำดับความเสี่ยง
1	การใช้ทรัพยากรของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน	2	5	15	(1)
2	การตรวจรับวัสดุครุภัณฑ์	2	4	12	(2)
3	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบ	3	3	9	(3)
4	การเบิกจ่ายเงินงบประมาณตามระเบียบ	2	4	8	(4)

จากแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map) ที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน สามารถสรุปการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนได้ ดังนี้

ผลการประเมินความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลการประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
การใช้ทรัพยากรของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน	ลำดับ 1 (สูง = 15 คะแนน)
การตรวจรับวัสดุครุภัณฑ์	ลำดับ 2 (สูง = 12 คะแนน)
กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบ	ลำดับ 3 (ปานกลาง = 9 คะแนน)
การเบิกจ่ายเงินงบประมาณตามระเบียบ	ลำดับ 4 (ปานกลาง = 8 คะแนน)

จากตารางประเมินความเสี่ยง สามารถจำแนกระดับความเสี่ยงออกเป็น 2 ระดับ คือ สูง และ ปานกลาง โดยสามารถสรุปข้อมูลการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ร้อยเอ็ด ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	ปัจจัยความเสี่ยง
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยง มีมาตรการลด ประเมินซ้ำหรือ ถ่ายโอนความเสี่ยง	-
เสี่ยงสูง (High)	จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยง และมีมาตรการลดความเสี่ยง เพื่อให้ อยู่ในระดับที่ยอมรับได้	<ul style="list-style-type: none"> ■ การใช้ทรัพยากรของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน ■ การตรวจรับวัสดุครุภัณฑ์
ปานกลาง (Medium)	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	<ul style="list-style-type: none"> ■ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบ ■ การเบิกจ่ายเงินงบประมาณตามระเบียบ
ต่ำ (Low)	-	-

3. แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ปัจจัยความเสี่ยง ที่เกิด	โอกาสและผลกระทบ			มาตรการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ							ผู้รับผิดชอบ	
	โอกาส	ผล กระทบ	ระดับ ความ เสี่ยง		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.		
					66	66	66	66	66	66	66		
การใช้ทรัพยากรของ ทางราชการเพื่อ ประโยชน์ส่วนตน	2	5	15	1) ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และบุคลากรปฏิบัติตามระเบียบ จรรยาบรรณ วิชาชีพ 2) ประกาศแนวทางการใช้ทรัพยากรของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน 3) ประกาศแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ในเวลาราชการ									บุคลากรของ โรงเรียนเตรียม อุดมศึกษา พัฒนาการ ร้อยเอ็ด
การตรวจรับวัสดุ ครุภัณฑ์	2	4	12	1) ควบคุม กำกับ ดูแลให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพัสดุ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการ จัดซื้อจัดจ้าง รับรองถึงความเกี่ยวข้องกับผู้เสนองานในการจัดซื้อจัดจ้าง 2) ควบคุม กำกับ ดูแลให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพัสดุ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการ ตรวจรับพัสดุตรวจสอบความถูกต้องก่อนตรวจรับพัสดุทุกครั้ง									บุคลากรผู้ที่ได้รับ การแต่งตั้งให้ ตรวจรับพัสดุ
กระบวนการจัดซื้อ จัดจ้างตามระเบียบ	3	3	9	1) ควบคุม กำกับ ดูแลให้บุคลากรปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดซื้อ จัดจ้างอย่างเคร่งครัด 2) ควบคุม กำกับ ดูแลให้บุคลากรปฏิบัติตามพ.ร.บ.การจัดซื้อจัดจ้างฯ อย่าง เคร่งครัด 3) ควบคุม กำกับ ดูแลให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการจัดซื้อจัดจ้างทำรายงานสรุป การจัดซื้อจัดจ้างรายไตรมาส และเสนอให้หัวหน้าส่วนราชการรับทราบทุกครั้ง									บุคลากรของ โรงเรียนเตรียม อุดมศึกษา พัฒนาการ ร้อยเอ็ด
การเบิกจ่ายเงิน งบประมาณตาม ระเบียบ	2	4	8	1) ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และบุคลากรให้ปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่าย การเงินและการคลังอย่างเคร่งครัด 2) ควบคุม กำกับ ดูแลข้าราชการและบุคลากรให้ปฏิบัติตามประกาศหลักเกณฑ์การ ปฏิบัติเกี่ยวกับข้อร้องเรียน การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่และการประพฤติมิชอบอย่าง เคร่งครัด									บุคลากรของ โรงเรียนเตรียม อุดมศึกษา พัฒนาการ ร้อยเอ็ด